

Virtuální hospitace – Dějepis: Únor 1948

Autoevaluace

Vyučující: Mgr. Andrea Baumannová

Pro tuto hodinu jsem si stanovila cíle:

- Žáci získají základní **znalosti** v oblasti pojmů, vlastních jmen a časových údajů ve vztahu k tématu.
- Žáci si prohloubí své **dovednosti** ve vedení diskuse a komunikace ve dvojici, popř. skupině.
- Žáci na základě získaných poznatků a předložených materiálů zaujmou **postoj** k této klíčové změně našich národních dějin.

Ihned po hodině jsem byla přesvědčená, že se mi podařilo dosáhnout pouze cílů v oblasti znalostí a dovedností. Byla jsem také zklamaná z absence posunu v oblasti postojů. Po zhlédnutí nahrávky jsem si ale uvědomila, že tam přece jen k jakémusi utváření postojů docházelo, když jsem se snažila žáky navádět otevřenými otázkami k vyslovení názoru. Asi nebyl účinek zjevný po všechny, ale pro některé jistě ano. V následující hodině jsem si pak v diskusi ověřila, že žáci skutečně zaujali k události svůj postoj a jsou schopni ho také formulovat.

Pokud bych se měla zaměřit na jednotlivé aktivity, jsem přesvědčena, že měly své opodstatnění. Na úvod jsem zvolila aktivitu „hraní s kartami“, žáci skládali podobizny osobností, byl to trochu icebreaker, ale také si žáci zopakovali osobnosti, o kterých již něco slyšeli. Důležitý byl i strukturovaný brainstorming, když vzpomínali, co si o jednotlivých osobnostech pamatují. PL – pro zápis i PL – seznam členů vlády byly, myslím, funkční a žákům pomohly k orientaci v problematice. Jako vydařený vidím i závěr, kde se podařilo seskládat chronologii vývoje probíraného období. Žáci k tomu přistoupili aktivně a kontrola prostřednictvím jednoho „experta“ byla také účinná. Uvědomuji si akorát to, že nás v tu chvíli již trochu tlačil čas, a tak byla zřejmě má snaha procesu výrazněji pomoci, což bych asi jinak nedělala.

Rozhodně bych příště volila méně textů, méně náročné texty, aby se žáci rychleji zorientovali. To je ovšem časové hledisko. Vezmu-li v úvahu hledisko hloubky studia, byla pestrost textů v pořádku...

Závěr hodiny jsem měla koncipovaný původně jinak, ale čas byl neúprosný, a tak jsem operativně zařadila „živou časovou osu“.

Žáci vnímají hodinu veskrze pozitivně, i když (jak už to bývá) ne každá aktivita vyhovuje každému. Pozoruji, že v poslední době se raději uchylují k samostatné práci a práci ve dvojicích (alespoň někteří). Při hodině se cítili poněkud kontrolování kamerami, takže byli podstatně méně rušní a méně uvolnění než obvykle. Po hodině měli velmi podobné pocity jako já, ulevilo se jim, že to máme za sebou a mohou být zase sami sebou. I když někteří vtipkovali slovy: „A kdy budeme natáčet příště?“ Nakolik to byl žert a nakolik odhodlání, nevím.

Všichni se zapojili minimálně tím, že si vytvořili zápisky do PL, to jsem si ověřila. Ve skupině pracovali na všech úkolech, v každé skupině je vyprofilovaný jakýsi vedoucí skupiny, který pomáhá procesu. Myslím, že žáci mezi sebou komunikovali dle momentální potřeby. Hodnotím i to, že si byli schopni naslouchat, když některý jedinec mluvil. V interakci

učitel–žák/žáci to, myslím, fungovalo. Žáci jsou zvyklí vyjadřovat své názory, a tak je vyjadřovali, i když je zřejmé, že někteří jsou v tomto ohledu nepochybně pružnější. Pozornost jsem ale zaznamenávala u všech.

S růzností se snažím pracovat dlouhodobě, akceptuji u žáků jinakost. Objevilo se to, myslím, i zde. Bylo vidět, že někteří jsou ve svém uvažování rychlejší, ti byli oceňováni. Někteří pomalejší dostali doporučení, jak lépe úkol zvládnout, nebo jsem požádala někoho, aby pomohl. Jedna skupina nezvládala časový rozvrh, byla jsem trochu nervózní, jak to zvládnou, ale snad jsem to nedala na sobě příliš znát. Na některé jsem si udělala čas i po hodině, abychom mohli věci probrat.

Měla jsem příležitost zamyslet se i nad svým projevem, uvědomuji si, že na několika místech jsem hledala správné slovo, většinou jsem ho našla, vnímám to jako atribut nečteného projevu. Také jsem si uvědomila, že vkládám velmi často „prosím“..., snad abych změkčila své pokyny. Víím, že si do projevu vpouštím některé bonmoty (snažím se odlehčovat), mně osobně to nevadí a žáci na to většinou reagují pozitivně, ale uvědomuji si, že by to pro někoho nemuselo být lahodící uchu. Stran své nonverbality je na místě zmínit, že bez gestikulace bych to asi nebyla já. Uvědomuji si, že někdy „velmi pomáhám“ celým tělem.

Dynamika hodiny byla v zásadě uspokojivá a hodina měla i gradaci. Aktivita na sebe navazovaly plynule. Jen u práce s texty jsem si neuvědomila, že jsem dala žákům do složek na stoly všechny texty, a tak jsem jim musela potom pomoci se zorientovat. Snažila jsem se spořit čas, ale toto jsem nedoladila.

Žáci byli spíše s hodinou spokojeni, ale jak to bývá, nejvíce kritický je člověk sám k sobě, a tak se objevilo, že přehesnutí vnímali někteří jako své selhání. To je ale hloupost, to se stane každému, snažila jsem se jim to vysvětlit.

Navazovali jsme na tuto hodinu hodinou, která byla zaměřena spíše na vnímání signálů na soudobé politické scéně. Pracovali jsme například s textem vyjádření komunistů k volební kampani 1946 a také s pěti body (znaky demokracie) W. Churchilla. Žáci vyhodnocovali situaci poměrně fundovaně. Měla jsem z toho opravdu dobrý pocit. Pokud jim jejich politické instinkty zůstanou, věřím v lepší budoucnost.

Na závěr bych si dovolila ještě pár poznámek. Pokud bych nebyla poněkud svázána hranicí vyučovací hodiny a formátem virtuální hospitace, jistě bych dala víc prostoru žákům (více času), aby si na věci mohli přicházet více sami (bez mé pomoci a pomoci ostatních spolužáků). Zde bylo žádoucí, aby hodina měla nějaký začátek a konec. Můj profesionální názor je, že hodiny v délce 45 minut jsou v současné době, kdy používáme různé metody a formy práce se žáky, přežití.